

ایران دولتی تورکمن لری حاقسیز قویماغا سینانشیاری

تورکمن سیاسی قوراملار

تازه برلن ماغوماتلارا گوره ایران مجلسی ایندی 24 ایران اینقلابندان سونگ یورته آلیقدا یاشایان خالق لارینگ حاق حقوقینی برماگه سینانشیاری. ایران مجلسی اچری ایشلر وزارتینه (وزارت کشور) اساسی قانون بویونچا ایراندا آلیقدا یاشایان خالق لارینگ وکیل لری بیلن سمینار و دوشوشوق گچیریپ اولارنگ ایسله گلری بارادا ماصلاحتلاشیپ بیکیر آشمالی دیپ و ظیبه بردی. شو برلن وظیبه بویونچا ایران اچری ایشلر وزارتیه اوز تهرانداقی ایکینجی جاینده خالق لارینگ وکیل لرنی چاغیریپ اولار بیلن ماصلاحتلاشدی. ایران کردلرینده ن دکتور **عبدالله رمضان زاده** و بیله کی لر، ایراندا یاشایان عاراپ خالقیننگ طار اپیدان یازیچی **یوسف بنی طرف**، آذری تورکله رینده ن دکتور **جواد هیات** و ینه ده مجلس وکیللری و حقوق کارشناس لاریندان دکتور **نقیب زاده** و اچری ایشلر وزارتنگ طار اپیدان بولسا دکتور **احمد رضائی** بو دوشوشوقا قاتناشدیلار. غینانساق دا برلیان ماغوماتلارا گورا ایران تورکمن لری وکیل لری بو دوشوشوغا چاغیرلماندیر و اولاردان بیر آدام دا بولسا گچیرله ن دوشوشوغا قاتناشماندیر لار و شو خابار تورکمنصحرادا نشر بولیان مطبوعاتدا چاپ بولماندیر. رسمی مقاملارینگ آیدماغنا گورا بو دوشوشوقدا ایکی مسئله حاقیندا ماصلاحت بولیب دیر: **اساسی قانون بویونچا ایراندا آلیقدا یاشایان خالقار ناحیلی اوز سیاسی قوراملارنی دورتمه لی؟**

مکتب لرده خالق لارینگ انه دینلی و ادبیاتی اوقادماق اوچین گورلمه لی چاره لر. شو مسئله نگ اهمیتینی گوزه اونگمیزه آلامیزدا ایکی مهیم زات اونگه چیقیار. بیرینجی ایران حکمتی تورکمنلر بیلن باشغا خالق لارنگ آراسیندا پارخ قویار و اولارا آز پای برماگه یوغسامدا اولاری حاقسیز قویماغا سینانشیاری. شونینگ اوچین حاضیرکی تورکمنلرده ن دوران نسل تورکمنلرینگ یاقین گچمیش تاریخی تجربه لر و سیاسی حرکت لری و ینه ده داشاری یورتلرده یاشایان ایران تورکمنلرینگ سیاسی قوراملاری و اولارینگ سیاسی حرکت لری بارادا بیر آز اویلانمالی و عوممان اولاری تازه دوران نسله حاضیرکی زامانا چنلی ایران تورکمنلرننگ آراسیندا داشاری یورتلرده عومما تانامالی. آلمان و سوئده سیاسی قوراملار و اقتلایین دوراپ بیر ناچه ایشلری عامالا آشیریپ دیرلار.

بیرینجی سیاسی قوراما تورکمن خالقینگ مدنی و سیاسی قوراما (کانون فر هنگی سیاسی خلق ترکمن) آدی بیلن دوران قوراما بولیب دیر. بو قوراما 1987نجی یئلدا داشاری یورتلرده اوز ایشلرنی تازه ده ن باشلایار و بیر ناچه ییل تورکمن سیاسی قوراما حکمینده داشاری یورت لرده ایران اپوزسیون قوراملاری بیلن بیله لیکده حرکت ادیار. حاضیرکی زاماندا بو قوراما رسمی شکلینده اوز ایشنی بس ادینی ایغلان اتمه سه ده هیچ بیر سیاسی ایشی عامالا آشیرمایار.

البتده بو قوراما اصلیندا 1979نجی یئلدا 4گون ایران اینقلابیندان سونگ تورکمنصحرانگ دورلی شهرلرینده اوز سیاسی حرکت لرنی باشلاپ دویبینی توتیار و ادیل شو یئل هم ایل گویجی آدلی ارگانی بیرینجی گه زک ایراندا پارس دیلئنده چاپ ادیب دیر. بو نشرینگ چاپی داشاری یورتلرده، عموماندا آلمان دا یاشایان ایران تورکمنلرینگ طاراپیندان 1992نجی ییلنگ اکتیابر آینا چنلی دوام تاپیار. ایران تورکمنلرینگ آراسیندا اوزباشداق قوراما دورتمه ک پیکیرلری گویچلی بولماندیر و اولارینگ سیاسی حرکت لری یوردینگ اولی و عمومی پارس قوراملارینگ تاثیرنگ آستیندا قالیب دیر لار. بیز شو پیکیرنگ دوغوری لیغنی اگر ایران تورکمنلرنی باشقا آزلیقدا یاشایان خالقار بیلن میثال اوچین آذربایجان لار و کوردلر بیلن دنگامیزده تصدیقلاپ بیله رس. شونینگ اوچین تورکمنلرینگ داشاری یورتدا دورده ن سیاسی قوراملاری شو نیقطای ناظاردان اولی اهمیته ایه بولیار.

شو مسئلانی ده البته شو یرده آیداسیمیز گلیار: داشاری یورت لرده یاشایان ایران تورکمنلرنگ، عموماندا اروپا دا یاشایان تورکمنلرینگ سیاسی قوراملاری و حرکت لری بارادا حاضیرکی زاماندا چنلی بیر بارلاق ایشی گچماندیر.

قورامانگ ماقصادلاری حاقیندا بیرینجی یایر ادیلان بیلدیریش خاطدا شیله یازیلیپ دیر: بیزینگ ماقصادیمیز ایراندا یاشایان تورکمن خالقینگ باحبیدنی قوراماق و اولارینگ آزلیقدا یاشایان خالق حکمنده مرکزی حکمت طاراپیندان ازیلیپ زور لانیان لیغنی تورکمنلرینگ ایسلگله رنی باشقا ایران خالقارنادا تانادماق دییب ایغلان ادیلیار. بیلدیریشده ینه شیله یازیلیار: بیز اوز کویه ن حاق حقوقیمیزی آماق اوچین دینگه پاراخاتچیلیق یولی بیلن گیدیپ یورته ارکینلیکده یاشاماغنی اونگه سوریارس. بیزینگ وظیپامیز ینه ده مدنی تایدان ایران تورکمنلرنگ تاریخی، ادبیاتینی اورنمه ک و تاریخی گونلری و واقالاری، ادبی میراثی و ینه ده ترکمن لره دگیشلی ماغوماتلار و ماقالالاری ایلدشلریمیزه و اهلی ایرانلاره یتیریب اولارا تانادماق دیپ ایغلان ادیلیار. تورکمنه ن سیاسی و مدنی اوجاقینگ شیغارلاری ایران تورکمنستانی آدلی چاپ بولان ارگانینده شیله برلیپ دیر:

تورکمنچه مکتب گراک
گوراشیب قوراماق گراک
حاق آلتنار بریلمه ز
آئیم گونیم دوغماسین
گینگ صحراندا پارلا سین.

اقوگراک خاط گراک
ارکین تورکمن صحرانی
بیرله شن گویج ینگیلمه ز
ایلیم گونوم بولماسا
اوز ارکین لیگ بایداعی

ينه شو قورامانگ اينگ مهيم توتان سياساتى ايرانا آزادليق توركمنصحرا اوز ارکين ليگ بوليپ دير. قوراما ايران تورکمنلرننگ ياشايان يرني بيرينجي گه زه ک ايران تورکمنستانى آدى بريپ اوز ارگانى داشو آد بيلن چاپ ادپ دير. بو قورامانگ دورمه گنه و سياسى حرکتينه ايرانلى قورامالارينگ و توپارلارينگ طاراپيندان دورلى باها برليپ دير.

ميثال اوچين ايران کوردلرينگ دمکرات حزبى اونى تورکمنلرينگ آراسيندان بير دوغرى زامانا لائيق مى و سياسى حرکت دپ تورکمنلره ايران حکمتينه قارشى بيله ليکده حرکت ادمه گى ماصلاحت اديار. فدائى لار و ينه ده باشغا چپى قورامالار بولسا اونى تازه آچيلان دکان آدلانديريار لار و عموما بورژوا و ملت پارازچيليق خاصيته ايه بولان حرکت دپ قارشى دوريار لار.

بو قورامالار داشاري يورتلرده ياشايان ايران تورکمنلرينگ بيرينجي تجربه سي بوليپ اولارينگ آراسيندا اوز گويچلرنه اينام ادماک دوغوسيني و بيکيرلري برکلپدير.